

PREZES RADY MINISTRÓW

Toruń, dnia 6 października 2018 r.

Szanowni Państwo,

przyszłość narodu można budować tylko na fundamencie prawdy. Stąd zobowiązaniem dla nas wszystkich jest pielęgnowanie pamięci o naszych rodakach, którzy zginęli za Polskę. Dzisiaj, w Toruniu, stolicy przedwojennego województwa pomorskiego, odsłaniamy Pomnik Pamięci Ofiar Zbrodni Pomorskiej 1939. Tragicznej karty naszych dziejów, która nie jest jednak powszechnie znana.

Wybuch wojny oznaczał na Pomorzu początek działalności niemieckiej maszyny terroru, która za cel miała – jak to określano – „odpolszczenie” tych ziem. Oznaczał zorganizowany i precyzyjnie zaplanowany mord. Ginęli przedstawiciele wszystkich warstw społecznych, mężczyźni, kobiety i dzieci. Łączyła ich polskość. Miejsca kaźni znaczyły cały region, zaś Zbrodnia Pomorska pochłonęła najwięcej ofiar w tym czasie w okupowanym kraju.

Większość sprawców uniknęła po wojnie odpowiedzialności. Zacierali ślady swych czynów, nie sposób więc dzisiaj precyzyjnie określić liczby ofiar. Historycy szacują ją na 20 do 50 tysięcy, z czego zaledwie 10 tysięcy udało się zidentyfikować. Wiele jest jeszcze bezimiennych grobów, wiele rodzin nie wie, gdzie szukać prochów swych bliskich. Do nas, żyjących w wolnej i suwerennej Polsce, należy godne upamiętnienie ofiar Zbrodni Pomorskiej 1939.

Szanowni Państwo, chyląc dzisiaj głowy przed pomnikiem, na którym umieszczone są nazwy niemal czterystu miejsc mordu na naszych rodakach podejmujemy szczególne zobowiązanie. Zobowiązanie wobec przodków i wobec przyszłych pokoleń, by tragedia ta nie została zapomniana. By Zbrodnia Pomorska włączona została do powszechnej świadomości, do narodowej pamięci Polaków.

M. Morawiecki

Mateusz Morawiecki

Uczestnicy uroczystości odsłonięcia Pomnika Pamięci Ofiar Zbrodni Pomorskiej 1939 w Toruniu